

Radomyšl a Montoggio

Živý jihočeský městys a horské italské městečko našly porozumění

Dostupnost služeb a rozvíjející se nová výstavba dělá z Radomyšle, městyse v Pošumaví, zajímavé místo k bydlení, stěhují se sem rády i mladé rodiny ze Strakonice vzdálených jen sedm kilometrů. Partnerské městečko Montoggio v hornaté oblasti nedaleko Janova má přes 2000 obyvatel, spravuje území o rozloze 46 kilometrů čtverečních a tvoří jej padesát osad, z nichž už jen třicet je obydlených, někdy jen dvěma či třemi obyvateli.

Montoggio

FOTO: PETR ZIKMUND A ARCHIV MĚSTYSE RADOMYŠL

Marie Jelínková

Od čtrnáctého století byla historie Radomyšle spjata s řádem maltézských rytířů, jenž zde zanechal významné stopy. Kostel sv. Martina byl ještě nedávno (2000) v havarijním stavu. Záchrana přišla o osm let později s pomocí programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury. Nastala největší rekonstrukce v novodobé historii kostela, jenž byl včetně děkanství zároveň vrácen suverénnímu řádu maltézských rytířů. V opraveném barokním špejchárku, který patřival k faře, chystá Radomyšl vlastní muzeum, kde se budou pořádat i výstavy obrazů.

Od sv. Martina vede cesta kolem rybníka Vražda lipovou alejí k poutnímu kostelu sv. Jana Křtitele. Lemují ji unikátní kamenné kapličky křížové cesty z osmnáctého století s uzavíratelnými obrazy jednotlivých zastavení. Ty původní podlely zubu času a nahradily je nové, vytvořené dětmi z místní základní školy. Z návrší od kostela je za příznivého počasí pěkný výhled na Šumavu od Boubína až ke Svatoboru u Sušice a Velkému Javoru v Bavorsku. Kostel patří mezi prvních deset chrámů v Čechách zasvěcených zmíněnému světcovi. Od doby své výstavby neprodělal žádné zásadní stavební úpravy, rekonstruován byl před koncem devatenáctého století a o sto let později. Konají se tady zejména koncerty a vznikla tu ceněná nahrávka skladeb Antonia Vivaldiho.

Malebná poloha v krajině zapříčinila, že si kostel velmi oblíbili filmaři.

Cesta pak míří do lesa k malému židovskému hřbitovu s hrobem prarodičů Franze Kafky. V blízkém Oseku je stále domek, kde se narodil Kafkův otec, a tajemně jako za dob Franzova dětství vyhlížející zámek, o kterém se tvrdí, že se stal později předobrazem stejnojmenné novely. Italové z partnerské obce projevují o Kafkovy stopy velký zájem, na jejich doporučení přijíždějí i mnozí odborníci. Dodejme, že i v Itálii se pro absurdní jevy používá termínu „kafkovský“ a řada tamních umělců se jeho dílem inspiroje.

Drsné horské podmínky

V hierarchii italské veřejné správy jsou obcím nadřazeny ještě provincie (*okresy*) a regiony (*kraje*). V případě městečka Montoggia je to provincie Janov a region Ligurie. Osvědčuje se účelové sdružování do horských svazků obcí, zejména pro lepší správu společného území, především místních komunikací. Obce jsou vedené starosty, jež volí občané, a výbory radních, které si vybírá starosta. Počet radních záleží na velikosti obce, v Montoggiu jsou členy výboru celkem čtyři radní včetně jednoho místostarosty. Obecní radu kromě starosty tvoří zastupitelé volení občany. Starosta jmenuje obecního tajemníka, který kontroluje činnost výboru radních a má

za úkol dohlížet na korektnost kroků výboru a na to, aby byly vždy v souladu se zákonem. Počet zaměstnanců radnice není závislý na počtu obyvatel obce, často o něm rozhodují ekonomické důvody. Montoggio má devět obecních zaměstnanců, z nichž je pět úředníků a čtyři dělníci různých profesí. Rozpočet radnice se pohybuje kolem jednoho a půl milionu eur. Z něho radnice platí zaměstnance, náklady na veřejné osvětlení a služby. Nakonec zůstane něco kolem sto až sto padesáti tisíc eur na další práce, například na pokládku nového asfaltu, údržbu hřbitova nebo odstraňování závalů. V Montoggiu radnice vlastními silami udržuje a opravuje šedesát kilometrů silnic v náročném terénu. Radnice se snaží získávat dotace a příspěvky z různých zdrojů. Z evropských prostředků částečně financovala energeticky úsporné veřejné osvětlení, regionální fondy jí pomohly vybudovat kompostárnu a ochranu vodního toku, který protéká obcí. V rozpočtu obce je nutno myslet i na odstraňování sesuvů půdy a škody po povodních, které se v kraji s nepříliš stabilní hydrogeologickou strukturou bohužel často opakují. Nenápadný potok Scrivia zaplavil vodou a bahnem centrum Montoggia v listopadu 2014 a devastoval městečko znovu po necelém roce. Následkem opakovaných záplav a sesuvů půdy došlo i k dočasnému utlumení vzájemných návštěv oby-

vatel obou obcí. Na stránkách radnice v Montoggiu je znak Radomyšle s informací, že jde o spřátelené město z České republiky.

Stále se něco děje

Vraťme se na náměstí v Radomyšli, kde se nedaleko od klasicistní radnice tyčí mariánský sloup, postavený v roce 1860 k ochraně před požáry. Nedaleko náměstí stojí rodný domek Josefa Kováře, nálezce Rukopisu zelenohorského, slavného literárního podvrhu. Pár kroků odtud, na Dolním náměstí, nechal Jaroslav Hašek v Osudech dobrého vojáka Švejka přespát svého hrdinu u pantáty Melichárka. Za návštěvu určitě stojí také místní části Domanice, Láz, Rojice, Podolí a Leskovice, které jsou vstupní branou do Radomyšle ze všech světových stran. Protínají se zde turistické trasy a cyklotrasy. Od června do září je v provozu nově zrekonstruovaný letní areál, pro skvělou kuchyni je oblíbená restaurace Na Křenovce a pivo jako křen je i v restauraci Sokolovna. Na Křenovce se koná také soutěž Posvícenské koláče, obvykle je zde peče kolem dvaceti žen. Porota pak mívá těžkou práci. Každoročně se v Radomyšli konají desítky úspěšných akcí pro všechny generace. Je zde mnoho spolků, které sdružují dohromady více než šest set členů. K největším patří dobrovolní hasiči, baráčníci, tělovýchovná jednota, Sokol a divadelní spolek. Letos se divadelní soubor soustředil na představení Rybovy České mše vánoční. O Vánocích se v poutním kostele sv. Jana Křti-

tele nad Radomyšlí konají sváteční mše a koncerty vánoční hudby.

Příležitosti pro sportovce a aktivní hasiči

Sportovní život zastřešuje Tělovýchovná jednota Radomyšl, hlavním sportem je nohejbal. Před čtvrtstoletím začala hrát parta nadšenců nejnižší soutěž na provizorním hřišti v areálu bývalého zimního stadionu. Tělovýchovná jednota má dnes pět nohejbalových týmů mužů a jeden tým žen. Někteří odchovanci hrají v ligo- vých soutěžích. Areál zimního stadionu se díky tisícům hodin odpracovaných dobrovolníků a nemalým finančním injekcím s pomocí dotací zejména od Jihočeského kraje proměnil v jeden z nejlepších nohejbalových stánků v republice. Od roku 2011 patří tělovýchovná jednota mezi hlavní tahouny společenského života městyse. Pořádá také tábor pro devadesát dětí, sportovní ples, jarní akci zvanou odemykání staďáku a nohejbalový dvanáctihodinový maraton, dětský den, rej čarodějnic nebo stezku odvahy. Pod hlavičkou Sokola Radomyšl hrají tři hokejové týmy, přičemž tým A, který je farmou IHC Písek, působí již několik let úspěšně v krajské hokejové lize.

Hasiči byli, jsou a budou vždy spolkem, který zachovával a udržoval staré zvyky a tradice, chránil majetek a zdraví spoluobčanů, byl nositelem kulturního dění na venkově. Jsou příkladem pro ostatní, připraveni pomoci v jakékoliv situaci, při požáru, živelné pohromě a na žádost obce svou prací pomáhají k jejímu rozkvětu. Spolek hasičů vznikl v roce

1882, nejmladšímu ze zakládajících členů bylo sedmnáct, nejstaršímu čtyřicet let. Tvořili ho zemědělci a dělníci, zedníci, obuvníci, truhláři, kuriozitou mezi nimi byl zhotovitel hudebních nástrojů. Díky rytíři Daubkovi z Oseka, který byl štedrým dárcem finančních prostředků nutných k činnosti sboru, byla roku 1886 slavnostně koňským potahem dovezena ve Vídni zakoupená ruční stříkačka, jejíž původní stav a funkčnost předvádějí členové při různých slavnostech. O několik let později byl zakoupen výsuvný žebřík tažený koňským potahem. Podmínkou bylo, že plně vysunutý musí dosáhnout k hodinám ve věžičce radnice, tedy do dvanáctimetrové výšky. Stále je plně funkční a při ukázkách techniky se mu dostává zaslouženého obdivu, podobně jako celokovové ruční stříkačce tažené koňmi z roku 1900. Sbor dobrovolných hasičů má nyní 127 řádných členů ve věku od dvou (!) do osmdesáti šesti let a patří mezi neaktivnější spolky v Radomyšli.

Partnerství Radomyšle s italským městem Montoggio vedlo k navázání přátelství jejich hasičských sborů. Vzájemně se navštěvují, při předávání zkušeností není překážkou ani jazyková bariéra. Italští přátelé velice obdivují stav a funkčnost zachovalé staré hasičské techniky a péči, kterou jí radomyšlští celá léta věnují, aby ji udrželi v chodu. Nutno ještě zmínit, že díky vybavení, rychlosti, akceschopnosti a umu členů zásahové jednotky je hasičská jednotka z Radomyšle povolávána i ke společným zásahům s profesionální jednotkou Hasičského záchranného sboru ze Strakonice. ■

Radomyšl

